

BU TEZGAH İYİ TEZGAH; AH ŞU ODALAR OLMASA!

Haşim Aydıncak - *EMO Ankara Şubesi Yayın Kurulu Üyesi*

hasim.aydincak@gmail.com

2019 yılı sonu, Aralık ayı sonuna doğru Ankara'da kentin yağmalanmasıyla ilgili bir skandal patladı; bu örnek üzerinden, TMMOB Mimarlar Odası (MO) Ankara Şubesi'nin ısrarlı takibi sonucunda, halkın aleyhine kurulmuş rant tezgahları ifşa oldu.

Konu, kamuoyunda TOGO Kuleleri olarak biliniyor. Anadolu Bulvarı – Eskişehir Yolu bağlantı kavşağındaki (Eskiden TOGO ayakkabı fabrikasının bulunduğu arsa birleştirmeler yoluyla 12 bin metrekarelik bir parsel haline getirilmiş) parselin 1,5 olan inşaat emsali 2016 yılında 2,1'e çıkarılıyor. Buna göre, bu arsaya, 25.000 metrekarelik inşaat yapma hakkı tanınmış oluyor. Arsa sahipleri burası için 120 bin metrekarelik bir yapılaşma plânı hazırlayarak Belediyeye onaylatıyorlar. Zemin kotunu Eskişehir Yolu'ndan aldıkları için, daha düşük kottaki Anadolu Bulvarı'na cepheli AVM'nin zeminin üstündeki 4 katı inşaat emsalinden sayılmıyor. Böylece, inşaat emsalinden sayılmayan, fazladan, 95.000 metrekarelik inşaat yapma hakkı yaratılmış ve fazladan minimum 500 milyon TL'lik rant elde etmenin yolu açılmış oluyor. AKP'li Belediye bu plana dayalı inşaat ruhsatını da veriyor, inşaat başlatılıyor (Nisan 2017).

Daha yüksek rant elde etmek uğruna, o kavşağa, böyle bir yapının yapılması, kelimenin tam anlamıyla Ankara kentine ve Ankaralılarına tam bir ihanet. Bu ihanette, rant düşkün yatırımcılar ve AKP'li Belediye Yönetimi birlikte davranıyorlar. Bunun üzerine, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi (MO) yargıya başvuruyor. Plânın ve inşaat ruhsatının iptalini istiyor. İdare Mahkemesi MO'nun talebini haklı bularak "İmar Planı değişikliği kamu yararına, hukuka, şehircilik ilke ve esaslarına, imar mevzuatına aykırıdır" diyerek planı ve inşaat ruhsatını iptal ediyor (Nisan 2018). Belediye bu kararın aleyhine, iptali için istinafa başvuruyor. İstinaf, itirazı yersiz bularak planın ve ruhsatın iptali kararını onaylıyor (Nisan 2019). Bütün bu süreçlerde rantçı arsa sahipleri ve belediye, MO'ya karşı – hasım olarak ortak-birlikte davranıyorlar. Bu birliktelik o kadar ileri düzeydedir ki; Belediyenin avukatı, aynı zamanda arsa sahipleri-

rinin de avukatıdır. Bu iptalin onaylanması kararı, ortak avukat tarafından Belediyeye bilmiyor. Çünkü artık Belediye Başkanı değişmiş, AKP'li yerine CHP'li Başkan Mansur Yavaş göreve başlamıştır. Arsa sahipleri, iptal kararı yokmuş gibi, inşaatı hızla ilerletmeye devam ederler. Belediye, ancak inşaatındaki ilerleme oranlarını tespitle yetinmektedir. Çünkü arsa sahibi, inşaatın gerçekleşme oranını, artık yargının da geri döndürmesinin mümkün olamayacağı oranlara çıkarmayı hedeflemektedir.

Bunun üzerine MO, Belediyenin inşaatı mühürleyerek durdurması için yargıya başvurur. Yargı, MO'nun bu isteğini kabul ederek (24.10.2019 tarihinde) Belediyenin inşaatı mühürleyerek durdurması kararını verir. Karar 13.11.2019 günü Belediyeye tebliğ edilir. O güne kadar Belediyeyi kendi rant çıkarları yönünde kullanmaya alışmış olan diğer rantçılar gibi, arsa sahibi, Belediyenin bu olayda da yine kendileri ile birlikte (MO'ya hasım gibi) davranarak mahkemenin mühürleme kararının iptali için, Belediyenin istinafa başvurusunu isterler. Nitekim son saat içerisinde Belediye adına, mühürleme kararının iptali için, İstinaf Mahkemesine başvuru yapılır. Ancak durumdan haberdar olan Belediye Başkanı Mansur Yavaş, yarım saat sonra, Belediyenin istinaftaki itirazını geri çeker, inşaatın mühürlenmesi ve durdurulmasının önünü açar.

Artık Belediyede, rantçıların değil, Ankara halkının – kamunun çıkarlarını kollayan bir belediyecilik anlayışı öne çıkar. Bu kez, **MO ve Ankara halkı**,

yağmacılar karşısında, yalnız bırakılmaz. Yağmacıların temsilcisi olarak sahne alan Sinan Aygün, CHP'li kılığında çevirdiği entrikalarıyla kamuoyunda deşifre olur ve **CHP'li kamuflajından soyunmak zorunda kalır.**

Konu, "Nasıl da güzel bir yağma tezgahı hazırlamıştık (tek kalemde havadan 500 milyon TL), tam malı götürüyorduk ki; ahhhh şu TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi olmasaydı..." hayıflanmasına dönüşür.

MESLEK VE MÜCADELE ÖRGÜTÜ OLARAK ODALAR

Güncel olması nedeniyle üzerinde durduğumuz, kamu çıkarlarına aykırı, bu yağma örneği tekil bir olay değildir. Sadece kent rantlarının yağmalanması alanıyla da sınırlı değildir. Kendi mühendislik alanımızla ilgili pek çok örnek de sıralanabilmektedir. Bütün toplumsal birikimlerimiz, ekonomik ve doğal kaynaklarımız, emperyalizm -siyasal islamcı bir faşizmle destekli bir yağma ve talan saldırısı altındadır. Bu durumu sineye çekmek veya bireysel - tekil çabalarla karşı koymak mümkün değildir. Topyekün ve örgütlü bir mücadele kaçınılmazdır.

1970'lerde Teoman Öztürk nasıl da güzel söylemişti:

"...Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin sökülüp atamayacağı'nın bilinci içinde, bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeçlerin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız..."

İşte o günlerden beri, yüzünü halka dönmüş olan TMMOB, Odalar ve üyeleri, mesleki yetkinlikten aldıkları güçle, örgütlü bir şekilde, bilimi ve tekniği halkla buluşturmanın; kamunun çıkarlarını korumanın mücadelesini vermektedir. Bunun yansıması olarak, bilim karşıtı, demokrasi düşmanı, yağmadan - talandan yana olan güç odaklarının ve iktidarların saldırılarının hedefi olmaktadır. Egemen güçler ve onlara

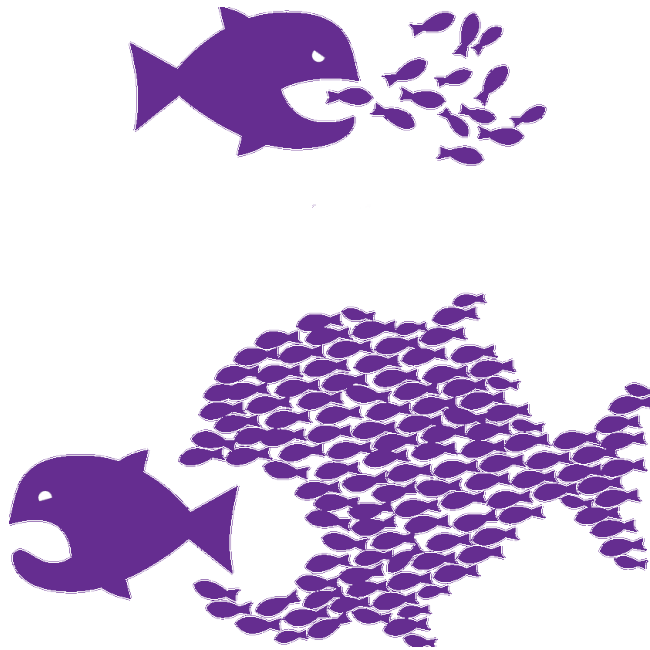
uşaklık edenler, yandaşları, TMMOB ve Odalarının gücünü kırmak, etkisizleştirmek için pek çok yola başvurumaktadırlar: Genel kurullarda ele geçirmeye çalışmaktalar; Anayasanın ve yasaların verdiği yetki ve haklarını ortadan kaldırmaya yönelmekteler; meslek alanlarını denetlemesi ve yönlendirmesi yetkilerini budamaktalar; üye tabanını daraltma ve parasal kaynaklarını kurutma yönünde dayatmalar getirmekteler; itibarsızlaştırıcı yapay idari ve mali "denetim" baskıları uygulamaktalar... Bu durum karşısında TMMOB, mesleki etkinliklerini sürdürbilmek için, kaçınılmaz olarak, ülkemizdeki süren demokrasi mücadelesinin de bir öznesi olmaya yönelmektedir. Bu durum ise kaçınılmaz olarak bir meslek ve mücadele örgütlenmesini yaratmaktadır.

EMO ANKARA ŞUBESİ'NİN KÖKLEŞTİRDİĞİ DEMOKRASİ GELENEĞİ

EMO'nun ve Ankara Şubesi'nin TMMOB mücadele süreçlerinde ve O'nun demokratik gelenek ve kurumlaşmasının oluşmasında önemli katkıları ve payı olmuştur.

1988 Genel Kurulu'nda Meslekte Birlikçilerin EMO Ankara Şubesini "ele geçirmeleri" üzerine tüm ilerici, devrimci, demokrat üyeler birleşerek 1990 Genel Kurulu'nda Şubelerini "**kurtarmak**"la kalmayıp Oda işleyişinde önemli gelişmeleri de yönlendirmeye koyuldular. Birkaç önemli örnek şöyle özetlenebilir:

- "Herşeyin en iyisini biz biliriz, biz yaparız" iddiacılığından sıyrılan demokrat mühendisler, Oda'daki varlıklarını, gelişmeleri ve çalışmalarını kendi birikim ve yeteneklerinin düzeyi ile sınırlamaksızın; **yeteneği, isteği ve zamanı olan herkesin katkısına açık çalışma ortamları yaratmak** olarak anlamlandırmaya başladılar. Daha katılımcı ve kucaklayıcı bir Oda ortamına erişildi. Farklı meslek alanındaki meslektaşların, özgün birikim ve deneyimleriyle, Oda süreçlerine katılmalarındaki sağlanan artışla Odanın mesleki düzeyi yetkinleşti ve çeşitlendi.

- Üyelere ve meslek alanlarına sahip çıkma, kurumsallaştırılarak güçlendirildi,
- Oda'nın kaderi üstüne söz söylemenin genel kurul ve seçimlere indirgenmesinin doğru olmadığı; **dönem içi çalışmalara katılımın** önemli olduğu, Oda çalışmalarına konulan **yapıcı katkı** ölçüsünde, Oda işleyişinde, söz ve karar sahibi olunabileceği anlayışı benimsendi.

- Mesleğini yapabilmenin ülkedeki demokrasinin gelişmesi ölçüsünde mümkün olabileceği, haliyle demokrasi mücadelesi içinde yer almanın kaçınılmaz olduğu görüldü. Bunun için örgüt içinde ortaklaştırılmış bütünlüklü bir demokratik yapılanma ve demokrasi mücadelesi gerçekleştirilmesi hedeflendi. Oda içi demokrasinin güçlendirildiği ölçüde, ülke demokrasisine de olumlu katkılar taşıyabileceği değerlendirildi.

- Oda'nın demokratik işleyişinde yer alan her anlayış bir zenginlik olarak görüldü, onların kendilerini ifade edebilmelerine uygun ortamlar – mekanizmalar oluşturuldu. Bütün Şube çalışmaları, komisyonlar, toplantılar bu anlayışa uygun yürütüldü. Bu çerçevede, Danışma Kurulu Toplantıları, seçimsiz genel kurul gibi işletilen genel üye toplantıları aksatılmadan düzenli olarak yapıldı.

- Üyelerin bireysel olarak veya gruplar halinde, ülke ve meslek sorunlarına ilişkin, görüş, değerlendirme, eleştiri ve önerilerini birbirleriyle paylaşmalarının birbirlerini tamamlamalarının olanakları hep canlı tutuldu. Şubede kurallarının birlikte konulduğu ve sahiplenilerek birlikte yürütüldüğü bir demokrasi kültürü yaratıldı. Demokratik teammüller geliştirildi. En aykırı durumlarda bile karşılıklı sıcak diyaloglar kurabilmenin kanalları genişletildi ve güçlendirildi. Birlikte çalışmayı, birlikte yürümeyi anlamlı kılan

güven ilişkileri oluşturuldu.

- EMO Ankara Şubesi'nin bir demokratik mevzu olarak korunmasını güvenceye almak üzere demokrat mühendisler, **ÖN SEÇİM** sistemini geliştirdiler. Egemen güçler tarafından yönlendirilen bindirilmiş kitalar olarak oy kullanmaya gelen Meslekte Birlik veya başka görünümdeki sağcı – faşistlerin Oda'yı ele geçirmelerini önlemek üzere demokrat mühendisler önceden yaptıkları ön seçimde belirledikleri tek bir listeyle resmi genel kurul seçimlerine katılır oldular. 1992 yılından beri yürütülen

bu sistemle Ankara Şubesi'nin demokrat yapısının riske atılması önlenildi. Meslekte Birlikçilerin birkaç kez yaptıkları "ele geçirme" denemeleri, demokrat mühendislerin **ön seçimlerinde belirledikleri tek listeyle** dimdik karşı duruşlarıyla püskürtüldü.

- Gençlerin ve kadınların Şube çalışmalarında daha etkin ve artan oranlarda yer almaları artırıldı.

(...)

Ankara Şubesinde gıpta edilen demokratik yapıların yerleşmesi, demokrasi kültürünün geliştirilmesi kendiliğinden olmadı. Demokrat cephede yer alan ilerici, devrimci, demokrat üyelerin ve grupların emek vermesi, sebat ve anlayış göstermesiyle sağlandı. Böylesine bir ana damarın yaratılabilmiş olması, Şubedeki istikrarlı işleyişin ve demokratik hoşgörünün güvencesi oldu. Demokrat cephedeki kişi ve gruplar bu ana damarı koruma özenini gösterdikleri ölçüde kendi ayrıksı tavır ve düşüncelerini ifade edebilme özgürlüklerinin güvencede olabileceğinin ayırında oldular. Bu nedenle o ana demokrasi damarının içinde olmayı ve onu besleyici tutumları öne çıkarmayı hep önemsediler. Bu yapıyı zayıflatıcı tutumlarını dizginleyemeyen unsurlar ise üyelerin sorgulayıcı değerlendirmelerine bağlı olarak itibar kaybının kaçınılmaz olduğunu yaşayarak öğrendiler.

BİR DEMOKRASİ ŞÖLENİ OLARAK ÖN SEÇİM

Ön Seçim üzerinde yeniden durmak gerekiyor: Ön seçim, genel kuruldaki resmi seçimde, sağcı – faşist adayların karşısına ilerici, devrimci, demokrat üyelerin tek bir listeyle çıkmasını sağlama yöntemi olmasının ötesinde bir anlam ve öneme sahiptir. Şube Danışma Kurulu, Şubenin tüm ilerici, devrimci, demokrat üyelerini bünyesinde toplayan; işleyişinin ilke ve kurallarını katılımcılarının bizzat kendilerinin belirlediği demokratik bir organdır. Ön seçim ise Danışma Kurulu'nun, genel kuruldaki seçimde, kendilerini temsil edecek ve yeni dönemde yönetimi teslim edeceği demokrat adaylarını (DEMOKRAT MÜHENDİSLER) belirlemek için geliştirdiği bir uygulamadır. Bireysel adaylık esastır. Adayların belirlenmesi, onların kendilerini tanıtmaları, propaganda esasları, seçim görevlendirmeleri, seçim kuralları, oy sayımı, seçim sonuçlarının ilanı ve kabullenilmesi yıllardan beri Danışma Kurulu katılımcıları tarafından birlikte belirlenmiş ortak kurallara göre yapılmaktadır. Adaylar ve gruplar kendilerini ifade yönünden kısıtlamasız söz hakkına sahiplerdir. Ön seçimde seçim, bütün adayların-grupların içinde yer aldıkları bir demokrasi şöleni ortamında yapılır. Seçimde çıkan seçim sonuçlarına herkes saygı gösterir: Kazanamayanlar da kazanan listeyi resmi seçimlerde kendi adayları olarak desteklemeyi kabul ederler; bütün demokrat üyelerin de bu listeyi desteklemelerini sağlamak üzere çalışma yaparlar. Ön seçimin arkasında ve içinde, demokratların yıllardan beri ilmi ilmi ördükleri demokrasi gelenekleri – kültürü-ilişkileri; karşılıklı diyalog kurabilme ve anlaşma; birbirini sınavarak güven verme – güven duyma; birlikte bir şeyler yapma iradesi; birbirlerine ve üyeye taahhütlerde bulunma sorumluluğu ... var. Asıl önemlisi de farklılıkları olduğunu bilerek oy vermeyenlerin bile seçilenlere **rızalık vermesi**, seçilenlerin de **kendilerine oy vermeyenlerin bile rızasını almış olarak** yollarına devam edebilecekleri güven köprüsü kurulmaktadır.

HAYDİ GENEL KURULA, GELECEĞİMİZİ ŞEKİLLENDİRMEYE

EMO Ankara Şubesi yine bir genel kurulun arifesindedir. Şubenin dönem içi çalışmaları değerlendirilecek; gelecek döneme ilişkin belirlemelerde bulunulacak ve yeni yönetim seçilecek. Devrimci demokrat üyelerin, Şubelerini sahiplenme açısından, ortaklaşılın yanlarını güçlendirecekleri, ilgi ve heyecanlarının yükseldiği bir evredir bu. Dönem içi çalışmalara yeterince katkı koymayan ve yaratılan demokratik ortamları yeterince kullanmayan; bu durumu da "katılımcılıkları engelleniyormuş" gibi göstermeye çalışan bazı unsurların, örgütsel çalışmayı ve genel kurulu sadece seçimlere indirgeme sığınağına düştükleri; Ön Seçimi işlevsizleştirme pahasına, doğrudan resmi genel kurulda liste çıkararak seçimlere katılmaya niyetlendikleri anlaşılmaktadır. Böyle bir tutum, sadece ön seçimi dışlamakla kalmamakta, EMO Ankara Şubesinin devrimci demokrat üyelerinin yıllardan beri birlikte geliştirdikleri tüm demokratik gelenek, ilke, kural ve yapıları da inkar etmekte, dışlamakta ve kendini buradan kaynaklanan sorumluluklarından azade kılmaktadır. Bunun, bir demokratik hakkın kullanılması olduğu ileri sürülemez. Oysa hayat; ODA'nın içinde bulunduğu durum ve özellikle ülkenin içinde bulunduğu durum, tüm devrimci – demokratlara ortaklaştırılmış topyekün bir mücadeleyi güçlendirme görevini dayatmaktadır. Grup veya Kişisel hırs ve çıkar beklentilerinden uzaklaşıldığı ölçüde EMO örgütlülüğüne olumlu katkılarda bulunma onurunu yüceltebileceğimiz bilinmelidir.

Ülkemizdeki bütün demokrasi güçlerinin sesini boğmaya dönük olumsuz gelişmeler TMMOB ve Odamızı da tehdit etmektedir. Bu durum karşısında bir mücadele ve meslek örgütü olarak EMO'nun demokrat-muhalif yapısının korunması ve güçlenmesi daha büyük önem kazanmakta; bu açıdan ilerici, çağdaş, demokrat, devrimci mühendislere büyük sorumluluk ve görevler yüklemektedir. Bugüne kadar geliştirdiği devrimci demokrat örgütlenmesinden güç alan EMO Ankara Şubesi, geleceğinin umutlarını güvenceye alacak kadrolarını da bünyesinde toplamıştır. Genel kurul süreci, gerçeklerin sorgulanıp gözden geçirilmesi ve örgütümüzün geleceğine yönelik olumlu ve verimli yönlendirmelerde bulunulması fırsatı olarak değerlendirilebilir.